

DORDRECHTS MUSEUM

**Docentenhandleiding
Educatieprogramma**

**Selfies en portretten:
het oog van Jan Veth**

**Primair Onderwijs
groep 7 en 8**

Inhoud

Het Dordrechts Museum	p.3
Algemene doelstelling programma	p.3
Aansluiting bij kerndoelen	p.3
Programma Selfies en portretten: het oog van Jan Veth	p.5
Vorbereidende les	p.6
Hoofdactiviteit Selfies en portretten: het oog van Jan Veth	p.7
Vervolgactiviteit	p.8
Praktische Informatie	p.9
- Planning	
- Groepsgrootte	
- Huisregels	
- Verwachtingen t.o.v. docenten & begeleiders	
- Contactpersonen museum	
- Openingstijden museum	

Dordrechts Museum

Van de kleuterklas tot en met groep 8, het Dordrechts Museum laat kinderen – vanuit hun eigen belevingswereld – graag kennis maken met kunst. Enthousiaste museumdocenten leren leerlingen gericht kijken om kleuren, technieken, vormen en symbolen te herkennen. Tijdens een interactieve rondleiding en een workshop in de educatiestudio ontwikkelen de leerlingen een basiskennis van kunst.

Het museum biedt verschillende educatiemogelijkheden; zoals interactieve rondleidingen, workshops of een combinatie van deze twee. Alle programma's bestaan uit een luister-, kijk- en doe-deel; interactief bezig zijn is cruciaal. Het allerbelangrijkste is dat leerlingen ervaren dat een museum leuk is. We willen iedereen een leerzaam maar vooral ook een inspirerend museumbezoek bieden. Al onze educatieprogramma's sluiten aan bij de kerndoelen van het onderwijs.

Kijk voor actuele informatie en nieuws over de onderwijsprogramma's op [onze website](#).

Algemene doelstelling programma

Dit programma heeft als algemene doelstelling leerlingen vanuit hun eigen belevingswereld kennis te laten maken met kunst. Tijdens de interactieve rondleiding, de workshop en eventueel de voorbereidende en verwerkingsles op school leren kinderen op zichzelf te reflecteren en kritisch na te denken over zowel de eigen identiteit als die van anderen.

Aansluiting bij kerndoelen en 21st century skills

Bij de onderwijsprogramma's wil het Dordrechts Museum zoveel mogelijk aansluiten bij de actuele kerndoelen die aangegeven zijn door SLO (Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling). Ook sluit het programma aan bij de volgende 21st century skills: creativiteit, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden.

Kerndoelen Kunstzinnige Oriëntatie

54 De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

55 De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

56 De leerlingen verwerven enige kennis over, en krijgen waardering voor, aspecten van cultureel erfgoed.

Extra achtergrondinformatie over de kerndoelen:

Door middel van een kunstzinnige oriëntatie maken kinderen kennis met kunstzinnige en culturele aspecten in hun leefwereld. Het gaat bij dit domein om kennismaking met dié aspecten van cultureel erfgoed waarmee mensen in de loop van de tijd vorm en betekenis hebben gegeven aan hun bestaan. Het gaat bij kunstzinnige oriëntatie ook om het verwerven van enige kennis van de hedendaagse kunstzinnige en culturele diversiteit. Dit vindt zowel op school plaats, als via regelmatige interactie met de (buiten)wereld.

Kinderen leren zich aan de hand van kunstzinnige oriëntatie open te stellen: ze kijken naar schilderijen en beelden, ze luisteren naar muziek, ze genieten van taal en beweging.

Kunstzinnige oriëntatie is er ook op gericht bij te dragen aan de waardering van leerlingen voor culturele en kunstzinnige uitingen in hun leefomgeving. Ze leren daarnaast zichzelf te uiten met aan het kunstzinnige domein ontleende middelen:

ze leren de beeldende mogelijkheden van diverse materialen onderzoeken aan de hand van de aspecten kleur, vorm, ruimte, textuur en compositie; ze maken tekeningen en ruimtelijke werkstukken; ze leren liedjes en leren ritme-instrumenten te gebruiken als ondersteuning bij het zingen; ze spelen en bewegen.

Waar mogelijk worden daarbij onderwerpen gebruikt die samenhangen met die uit andere leergebieden. Het onderwijs wordt daardoor meer samenhangend en mede daardoor betekenisvoller voor leerlingen. Maar voorop staat natuurlijk de authentieke bijdrage van kunstzinnige oriëntatie aan de ontwikkeling van kinderen.

Programma Selfies en portretten: het oog van Jan Veth

Het programma is geschikt voor groep 7 en 8 van het Primair Onderwijs. Het bestaat uit twee delen: een interactieve rondleiding in het Dordrechts Museum gekoppeld aan een doedeel in de educatiestudio. Beide onderdelen worden begeleid door een museumdocent.

Opbouw van het programma

1. Een voorbereidende les in de klas verzorgd door de leerkracht zelf, aan de hand van deze docentenhandleiding.
2. Een interactieve rondleiding door het museum gecombineerd met een creatieve opdracht in de educatiestudio, begeleid door een museumdocent.
3. Een verwerkingsles naar aanleiding van het museumbezoek, verzorgd door de leerkracht.

Doelen

- Leerlingen leren kunst kijken en erover praten met elkaar.
- Leerlingen leren op zichzelf te reflecteren en kritisch na te denken over zowel de eigen identiteit als die van anderen.
- Leerlingen bekijken en bespreken portretten en zelfportretten in het museum.
- Leerlingen zien het verband tussen de wijze waarop beeldende middelen worden gebruikt en de uitstraling van een portret.
- Leerlingen laten ervaren dat een museumbezoek leuk is.

Kinderen tijdens een rondleiding

1. Voorbereidende les

Waar	In de klas
Door	Leerkracht
Wie	Groep 7 en 8
Duur	30 min.
Doel	De leerlingen voorbereiden op het museumbezoek. Leerlingen voldoende informatie geven om te kunnen begrijpen wat ze gaan zien en beleven tijdens het bezoek aan het museum. Daarnaast alvast de interesse en nieuwsgierigheid wekken. Op deze manier is gebleken dat de leerlingen optimaal plezier zullen beleven tijdens het museumbezoek.
Benodigheden	Klokhuis filmpje over portretschilderen. Heeft u een digiboard of beamer dan kunt u gebruik maken van deze link http://www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/2986/Portretten
Inhoud	Het Klokhuis filmpje laat in ca. 15 minuten zien hoe we tegenwoordig portretten (op de foto) maken en hoe dat in de 17 ^e eeuw gebeurde op een schilderij. Wat laat je van jezelf zien in een portret? In de klas kan de leerkracht alvast het onderwerp portretten inleiden en toelichten.

2. Hoofdactiviteit

De interactieve rondleiding & creatieve workshop in de educatiestudio

Waar	In het museum: op de tentoonstelling <i>Het oog van Jan Veth</i> en in de educatiestudio
Door	Museumdocent
Wie	Groep 7 en 8
Duur	Alleen rondleiding: 60 minuten Rondleiding en workshop: 90 minuten, waarvan 45 min rondleiding & 45 min workshop
Doel	Tijdens Selfies en portretten: het oog van Jan Veth staat het kijken naar en praten over kunst centraal. Dit wordt aangevuld met een creatieve activiteit over het thema identiteit. * De kinderen leren op zichzelf te reflecteren en kritisch na te denken over zowel de eigen identiteit als die van anderen. * De kinderen bekijken en bespreken portretten en zelfportretten in het museum. * De kinderen zien het verband tussen de wijze waarop beeldende middelen worden gebruikt en de uitstraling van een portret.
Benodigheden	De docent(en)/leerling(en) hoeven niets mee te nemen.
Inhoud	Het thema van deze museumles is: identiteit. Wie ben ik? De kunstvorm bij uitstek om over dat thema in gesprek te gaan is het portret. Tijdens de museumles bekijken en bespreken de kinderen (zelf)portretten uit het museum. - Wat zeggen deze kunstwerken over de identiteit van de voorgestelde personen? - Op welke manier komt die identiteit tot uitdrukking? Kleding en styling spelen daarbij een belangrijke rol, maar ook de houding van de geportretteerde en de omgeving waarin die geplaatst is. Aan de hand van actieve vragen worden de leerlingen uitgedaagd om te praten en nadenken over kunst.
De workshop	Tijdens de opdracht in de educatiestudio gaan de leerlingen aan de slag met het thema identiteit en maken ze een karikaturaal zelfportret.

3. Vervolgactiviteit

Waar	Op school.
Door	De leerkracht op school.
Wie	Groep 7 en 8
Duur	Minimaal 60 min. – maar het kan een uitgebreidere opdracht worden indien gewenst.
Doel	Na inspiratie op de tentoonstelling op te hebben gedaan, het gebruiken van deze inspiratie voor een laagdrempelig en creatief zelfportret dat hun identiteit verbeeldt.
Benodigheden	<ul style="list-style-type: none"> - Doeblad "Kijken & kiezen" (in te vullen na de workshop, op de tentoonstelling) → de museumdocent kan indien nodig laten zien waar deze doebladen te vinden zijn - Uitgeprinte foto van de leerling, op de dezelfde grootte als het uiteindelijke zelfportret (en vanuit het gewenste perspectief) OF De reeds op tekenpapier overgetrokken contouren (overgetrokken van een foto) <ul style="list-style-type: none"> - Tekenmateriaal
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> (- De leerlingen gebruiken de foto om de contouren van hun gezicht (en deel van het lichaam, indien gewenst) over te trekken op een tekenvel. Dit kunnen ze bijv. tegen een raam doen.) - Aan hand van de op het doeblad ("Kijken & kiezen") omcirkelde beelddaspecten werken ze hun zelfportret uit. Dit kan met bijv. kleurpotloden, stiften, krijt, verf...

Praktische Informatie

Planning

Neem uiterlijk 2 weken van tevoren contact op met de afdeling educatie (zie contactpersonen) om uw bezoek aan het museum te plannen.

Groepsgrootte

De maximale groepsgrootte per programma is 30 leerlingen. Deze 30 leerlingen worden in 2 groepen van 15 verdeeld. Beide groepen worden begeleid door een enthousiaste museumdocent.

Huisregels Dordrechts Museum

Om beschadiging van kunstwerken en overlast voor andere bezoekers te voorkomen, gelden er een aantal algemene huisregels in het museum.

1. Jassen en tassen mogen niet mee het museum in en kunnen worden achtergelaten in de garderobe.
2. Omdat er ook andere bezoekers in het museum zijn die rustig willen rondkijken, praat je zachtjes en loop je rustig rond.
3. Schrijven mag alleen met potlood.
4. De kunstwerken mogen niet worden aangeraakt omdat ze erg kwetsbaar zijn.
5. Er mag in het museum niet worden gegeten en gedronken.
6. Aanwijzingen van het museum personeel moeten altijd worden opgevolgd.
7. Kinderen mogen niet alleen door het museum dwalen.
8. Er moet per 8 leerlingen 1 begeleider aanwezig zijn.

Verwachtingen t.a.v. ouders, begeleiders en leerkrachten

Van de scholen verwachten wij dat zij het museum op de hoogte stellen van de aard van de groep. Ook wordt begeleiding vanuit school verwacht. Van leerkracht en begeleiders verwachten we dat ze meedoen met het programma en als het nodig is orde houden.

Het programma is uiteraard bedoeld voor de leerlingen, zij geven dus de antwoorden. Zowel leerkracht als begeleiders zien er op toe dat de huisregels worden nageleefd. De leerkracht is mede verantwoordelijk voor het slagen van het museumbezoek. Hij/zij stelt de begeleiders en de leerlingen op de hoogte van de huisregels en wat er van hen wordt verwacht.

Openingstijden Dordrechts Museum

Di t/m vrij 11:00 -17:00

Zat & zon 11:00 -17:00

N.B. het is mogelijk om buiten deze openingstijden een schoolprogramma te boeken

Contactpersoon Educatie

Sifra Wieldraaijer

Medewerker educatie onderwijs

s.wieldraaijer@dordrecht.nl

Tel. nr. +31 (0)78 770 5308

Algemeen nummer Dordrechts Museum

078-7708708

Website Dordrechts Museum

www.dordrechtmuseum.nl

Dordrechts Museum, foto vanuit de tuin

Betaling

U kunt de rondleiding en eventuele entreekosten op de volgende wijzen betalen:

- contant aan de kassa
- op rekening

Geeft u alstublieft van te voren aan hoe u wilt betalen, dan kunnen de baliemedewerkers daar alvast rekening mee houden.

Wij wensen u en uw leerlingen een leuk en inspirerend bezoek!